

РЕШЕНИЕ

№ 18676

гр. София, 14.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 46 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: КРАСЕН ПЛ. ВЪЛЕВ

при участието на секретаря ЙОРДАНКА Г. ЦИКОВА
като разгледа докладваното от КРАСЕН ПЛ. ВЪЛЕВ Гражданско дело № 20231110124398 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба на Я. Р. Б., ЕГН *****, със съдебен адрес: АДРЕС, чрез адв. П. А. В., срещу В. Л. Д., ЕГН: ***** с адрес; АДРЕС, с която се моли съда да осъди ответника да заплати на ищеца сумата от 13 000 лева, ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба/ 09.05.2023 г./ до окончателното изплащане на вземането, представляващи обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие на публикация от 17.03.2023г. във Фейсбук профила на ответника В. Л. Д. <https://www.facebook.com/vdimchev/posts/pfbid0uh46zavEfhChTUd2dP6JSHB8uXVz8nc8hQVv7zPoX8ivoSVhhLW5wNodUYEWhl>, съдържаща клевети.

Ищецът сочи, че е народен представител в 44-ото, 45-ото, 46-ото, 47-ото, 48-ото и 49-ото Обикновено Народно събрание и Председател на Асоциацията на рециклиращата индустрия в България, а ответникът във фейсбук профила си коментира популярни лица и събития от обществено-политическия живот в страната, като прави „разследвания“ по различни теми.

Твърди се, че в публикация от 17.03.2023г. ответникът заявява следното: „Схемата с К и да е истина, е дребна работа. Сега ще ви споделя за една по-голяма схема. По нея начело в МИР Г ще бъде избран Я. Б.. Който не ми вярва, може да се пазари с мен за бас, Същото е в П Т Т ГО. Схемата е проста, изпитана в няколко избора във ВТ със същия Я. Б. начело. Става въпрос за плащане „отгоре“ върху скрап на определени пунктове под контрола на роднини на същия депутат. Ром си, връщаши метал за един лев, получаваши два иди пет ако подкрепиши схемата и гласуваши. Безопасно е. Не струва пари. ИГ и да го прочете, не може да те гени. Не те пишат по вестниците. Почтено е. Проблем е сама ако много заприказват, че участниците в схемата, Р, Я., Х и компания, си признаят, че са плащали отгоре за скрап. В схемата са бивши мутри от С Д които преди това продадоха К в друг участник в изборите в полза на трети участник в изборите. Ето това е борба с купения вот, ала интересува ли го министъра на ВР това? Не. Нито друг. ЗАЩОТО ТЕ СА В СХЕМАТА.“

Сочи се, че в публикацията ищецът Я. Б. бива представен пред читателя, като една престъпна фигура, която на гърба на ромското мнозинство в РБ, купува гласове, чрез помощта на сериозна организирана престъпна група, в която участва и неговото семейство,

лица със съмнителна репутация, включително и действащ министър. Сочи се, че се касае за разгласяване на извършени престъпни деяния, а именно - образуването и ръководенето на организирана престъпна група и извършване на престъпления против политическите права на гражданите - предлагането и даването на имотна облага на лица от ромски произход с цел да бъдат склонени да упражнят изборителното си право в полза на ищеца.

Сочи се, че твърденията на Д. не отговарят на истината, поради което са неверни. Поддържа се, че публикацията дискредитира пряко личността на ищеца. Анализирана в своята цялост с нея се създава образ на ищеца на престъпник, безскрупулна личност, която заедно със семейството си извършват престъпления, Б. да бъде избран за народен представител в 49 ОНС.

Твърди се, че в периода след 17.03.2023г. са публикувани и излъчени репортажи на публикацията, както следва:

- в агенция „П“, в тяхно онлайн издание от 21.03.2023г., с хиперлинк ([https://pik.bg/ropenK\)-B-nHK-tv-BHKTop-D.-cъс-сензационен-анализ-шамарът-за-правителството-на-кирил-пе-news164493.html](https://pik.bg/ropenK)-B-nHK-tv-BHKTop-D.-cъс-сензационен-анализ-шамарът-за-правителството-на-кирил-пе-news164493.html)), се публикува материал със заглавие - „ГОРЕЩО В П TV! В. Д. със сензационен анализ: Шамарът за правителството на КП от доклада на Държавния департамент на САЩ ще оттеква и след изборите. Я. Б. се подготвя да купува гласове чрез пунктове за изкупуване на старо желязо (ВИДЕО)“.

-<https://breaking.bg/politika/shemata-s-karo-i-da-e-istina-e-drebna-rabota-shemata-na-bozhankov-s-kupuvane-na-glasove-chrez-plashtane-otgore-za-skrap-e-druga-rabota/> - със заглавие - „Схема с К и да е истина, е дребна работа. Схемата на Б. с купуването на гласове чрез плащане „отгоре“ за скрап е друга работа Към статията е качена и снимка на Я. Б., КП и депутати от ВТ. Цялото съдържание на статията е публикацията споделена от В. Д. от 17.03.2023г. в неговия личен фейсбук профил и е видяла от 1108 читателя;

<https://novini247.com/novini/viktor-dimchev-feysbukviktor-dimchev-snimka-feysbukshemata-s-karo-i-da-6035401.html> - със заглавие „Схемата с К и да е истина, е дребна работа. Схемата на Б. с купуване на гласове чрез плащане „отгоре“ за скрап е друга работа“. Към тази статия отново е качена снимка на ищеца, а самият текст на статията е съдържанието на публикацията на ответника.

Твърди се, че е уронена репутацията на ищеца в обществото, пред семейството му, близките му и колегите. Изнесените позорни и неистински факти, дълбоко унижават и накърняват личността му и са насочени срещу нравствените му качества и добродетели. Така изложените клевети, са причинили терзания и безпокойство, както и интензивни, продължителни емоции на стрес и тревожност. Те са предизвикали смут и възмущение у ищеца, като са били съпроводени с влошаване на физическото му здраве и психическо състояние, които сами по себе си са афектирали душевното му равновесие, което е довело до постоянно безсъние, силно главоболие и чувство на унижение. Близките му са усетили, че е изключително разстроен много разтревожен и крайно потиснат. Публикуваното от ответника е повлияло сериозно на семейните му отношения като е трябвало да се обяснява, че изложеното в публикацията не отговаря на истината и че приписаните му престъпни прояви не са част от предизборната му кампания. Освен това, ситуацията се е прехвърлила с особена тежест върху цялото му семейство и приятели, които са съпреживявали тези срамни моменти. Част от тях били споменавани в представените цитати, като ищецът е почувствал вина, че те биват поругавани заради него. В продължение на седмици Б. се е тревожил за близките си, които страдат от хвърлените върху него клевети, които създават смут сред познати и приятели. Отразили се върху авторитета му и върху доверието градено с години и спечелено с изключителни усилия и лишения. Изнесените унижителни злословия касаещи личността довели до настъпването на тежки последици за ищецът, както в личен план, така и в професионалните му отношения и не на последно място - се отразили отрицателно върху общественото мнение върху него.

Посочена е банкова сметка: Банка: „БАНКА“ АД BIC-SWIFT: *****, IBAN: ***** с Титуляр: Я. Р. Б..

Препис от исковата молба е връчен на ответника и в срока по чл. 131 ГПК е депозиран отговор на исковата молба, с който искът се оспорва като неоснователен.

Оспорва се ответникът да е приписал, че ищецът е извършил престъпление. Сочи се, че никъде в текста на публикация не се съдържа твърдение, че ищецът е участвал в организирането и в извършването на престъпление, а изложението в исковата молба се определя като произволна и изключително детайла интерпретация на краткия текст на публикацията която не съдържаща никакви обвинения конкретно срещу ищеца, да е организиран или участвал в престъпление или пък да разкрива каквито и да било данни за него.

Сочи се, че ответникът не е давал съгласие и на други медии да споделят или да публикуват неговата публикация.

Твърди се, че твърденията не приписват на ищеца извършване на престъпления - те могат да се окачествят като оценъчно съждение (оценка на факт), като изразяване на мнение или на критика по политически или други обществено значими въпроси.

Поддържа се, че ищецът е публична личност и в това качество следва да търпи по-висока критика от обикновените граждани.

Оспорва се и иска по размер като прекомерен.

Оспорва се наличието на противоправно деяние, настъпването на неимуществено вреди. Сочи се, че липсва причинна връзка между действията и твърдяните настъпили неимуществени вреди.

Софийският районен съд, като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Представена по делото е разпечатка от Фейсбук профил на „В. Д.“ с дата 17.03.2023 г. Отделено е за безспорно и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че ответникът е автор на процесния пост, като и, че посоченият в исковата молба хиперлинк, отговаря на публикацията във Фейсбук профила, който бива опериран от ответника, а постът е идентичен по съдържание с този посочен в исковата молба.

Представена по делото е разпечатка от интернет страницата на „Pik.bg“ на публикация със заглавие **„ГОРЕЩО В П TV! В. Д. със сензационен анализ: Шамар за правителството на КП от доклада на Държавния департамент на САЩ ще отеква и след изборите. Я. Б. се подготвя да купува гласове чрез пунктове за изкупуване на старо желязо (ВИДЕО)“** с дата **21.03.2023 г.** В публикацията е посочено, че продуцентът и политически анализатор В. Д. анализира хода на предизборната кампания в очакванията им от изборите на 2 април. Цитирано е за ищеца, че *„...по моя информация се подготвя да пазарува гласове чрез съществува мрежа, а именно чрез пунктове чрез изкупуване на старо желязо Това става като на хората, които продават желязото, им се предлага по-висока сума в замяна на гласуване за точно определена партия, разясни политическият анализатор.“*

Представена по делото е разпечатка от интернет страницата на <https://breaking.bg> на публикация със заглавие **„Схемата с К и да е истина, е дребна работа. Схемата на Б. с купуване на гласове чрез плащане „отгоре“ за скрап е друга работа“** от дата **17.03.2023 г.** В публикацията е цитиран дословно текста на процесния Фейсбук пост на ответника.

Представена по делото е разпечатка от интернет страницата на <https://novini247.com/> на публикация със заглавие **„В. Д. ФЕЙСБУК: Схемата с К и да е истина, е дребна работа. Схемата на Б. с купуване на гласове чрез плащане „отгоре“ за скрап е друга работа“** от дата **17.03.2023 г.** В публикацията е цитиран дословно текста на процесния Фейсбук пост на ответника.

Свидетелят ВПП е съпредседател на „ЗД“ и зам. председател на парламентарната група на „ДБ“. Разказва, че познава ищеца от около две години, като с него са колеги в

Народното събрание. Свидетелят знае какъв е предмета на делото, като сочи, че става въпрос за Фейсбук постове, в последствие препечатани от медии, включително и от „П.бг“ на В. Д., насочени към ищеца, а именно - за това, че той и семейството му са купували гласове, не само за тая последната предизборна кампания, но и за предишни такива, посредством семейния бизнес за изкупуване на скрап. Свидетелят разказва, че тъй като самите публикации били по време на предизборната кампания март месец, през това време с ищеца имали по-интензивни контакти. Тогава той споделил, че се чувства доста омерзен, тъй като публикацията включвала не само обвинения към него за извършване на престъпления, но и обвинения към семейството му. Споделил, че за първи път в живота си е приемал валериан и успокоителни още повече, че това се развивало по време на предизборната кампания в район, в който той е за първи път кандидат, в Г район а, принципно той бил от Т. При срещите с избиратели го питали „купувате ли гласове, какво правите“. Това създавало неудобство, защото за ищеца това били нови избиратели, които не го познават толкова добре. Ищецът пратил на свидетеля линк от статията от „П.бг“. В нея било посочено, че Я. се занимава през семейството си с покупка на гласове през изкупуване на скрап на по-високи от пазарните цени- препечатка на Фейсбук статус на В. Д.. Свидетелят сочи, че не знае да има образувано наказателно производство спрямо ищеца за купуване на гласове. Няколко дни след излизането на публикацията ищецът споделил на свидетеля, че едва ли не е спрял да се храни, отслабнал няколко килограма. След публикацията имало и шеговити подмятания в рамките на парламентарната група, тъй като едва ли някой от народните представители се е съмнявал в интегритета му, но колеги продължавали да се шегуват от време на време. Свидетелят сочи, че познава ответника като лице, което гравитирало около партия „З“, с него се засичали и по време на протестите през 2013 г., а накъде след 2017 г. – 2018 г., ответникът променил възгледите си.

При така установената фактическа обстановка се налагат следните правни изводи:

Съгласно константната съдебна практика отговорност за непозволено увреждане по чл.45 ЗЗД може да се ангажира за вреди, причинени от обидни изявления, както и от изявления, съдържащи твърдения за неверни факти, които накърняват личните права и интереси на ищеца. В нормата на чл.39, ал.1 от Конституцията на РБ е прокламирано основното право на гражданите да изразяват мнение и да го разпространяват чрез слово – писмено или устно, чрез звук, изображение или по друг начин. Тази свобода на изразяване на мнение обаче не е абсолютна, а се разпростира до пределите, установени в ал.2 на същата разпоредба, според която това право не може да се използва за накърняване на правата и доброто име на друго. Такава възможност не е установена и с прокламираната в чл.40, ал.1 от Конституцията свобода на печата и другите средства за масова информация, както и свързаното с нея право по чл.41, ал.1 от Конституцията, касаещо гарантираната от законодателя възможност всеки да търси, получава и да разпространява информация, чието осъществяване, предвид установеното в изречение второ от тази норма изискване, също не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани. Посочената правна уредба дава общия критерий, въз основа на който въпросът за баланса на гарантираните основни права и свободи на гражданите се разрешава във всеки конкретен случай при съобразяване на конкретните обстоятелства, свързани с него. От изложеното следва, че когато не се касае за превратно упражняване на правото по чл.39, ал.1 от Конституцията и свободата на словото не е използвана, за да се увреди доброто име на друго, твърдения и оценки могат да се разпространяват свободно. Свободата на словото, прокламирана в чл.39 и сл. от Конституцията на РБ, се разпростира до пределите, до които засяга други конституционни ценности, каквито са доброто име и правата на гражданите.

Следва да се посочи, че на проверка за истинност подлежат фактическите твърдения, като те могат да ангажират отговорността на ответника само ако позорят адресата и са неверни. Оценките /мненията/ не подлежат на проверка за вярност, тъй като те не

представяват конкретни факти от обективната действителност. Те могат да ангажират отговорността на ответника само ако представляват обида /в посочения смисъл – решение № 85 от 23.03.2012 г. по гр.д. № 1486/2011 г. на ВКС, IV ГО; решение № 86 от 29.01.2010 г. по гр.д. № 92/2009 г. на ВКС, II ГО; решение № 62 от 06.03.2012 г. по гр.д. № 1376/2011 г. на ВКС, IV ГО, постановени по реда на чл.290 ГПК/.

Не е противоправно поведението при изказани мнения с негативна оценка, пряко или косвено засягащи конкретно лице, когато името му се коментира или се предполага във връзка с обществен въпрос, свързан с негово занятие /в този смисъл решение по гр. д. № 1438/2009 г. на ВКС, III г. о., постановено по чл. 290 ГПК/, както и не може да се носи отговорност за верни фактически твърдения, макар да позорят адресата на публикация, при положение че авторът е положил дължимата грижа преди публикуването на статия да провери достоверността им /в този смисъл е напр. решение № 62/06.03.2012 г. по гр. д. № 1376/2011 г. на ВКС, IV г.о./.

Същевременно, политическите фигури и държавните служители могат да бъдат подлагани на обществена критика на ниво, по-високо от това, на което могат да бъдат подлагани частни лица.

В решение по делото „Де Хайс и Гайселс срещу Белгия“ и делото „Хендисайд срещу Обединеното кралство“, ЕСПЧ приема, че свободата на изразяване на мнения е приложима не само по отношение на информация или идеи, които се възприемат благоприятно или се разглеждат като безобидни или неутрални, но също така и за изявления, които се възприемат като оскърбителни, шокиращи или смущаващи от държавата или от част от обществото. Съобразно стандартите, установени с Конституцията на РБ и практиката на ЕСПЧ, следва да се търси балансът между правото на свободно изразяване на мнение, обществен интерес и необходимостта от защита на правото на чест, достойнство и доброто име. В тази посока най-важният критерий е доколко конкретното изразяване на факти, мнение и критика е обществено значимо и необходимо срещу това, дали то се използва целенасочено за накърняване на правата и доброто име на друго, като границите на приемливата критика по отношение на политик, действащ в качеството на обществена или държавна фигура са значително по-широки, в полза на обществен контрол и политическия дебат /в този смисъл и решение по делото „Лингенс срещу А. „ на ЕСПЧ и практиката на ВКС по чл. 290 ГПК – напр. решение № 204/12.06.2015 г. по гр. д. № 7046/2014 г. на IV ГО на ВКС; решение № 85/23.03.2012 по гр. д. № 1486/2011 г. на ВКС, IV ГО/.

На следващо място следва да се посочи, че в практиката на Европейския съд по правата на човека константно се приема за неправилно разбирането, че единственият начин да се подкрепи твърдението, че някой е извършил престъпление, е да се докаже, че той е осъден за него (Флукс срещу Молдова от 29.07.2008 г., решенията по делата Барил, Unabhängige Initiative Informationsvielfalt срещу Австрия от 2002 г., Шарсах и News Verlagsgesellschaft срещу Австрия от 2003 г., Карман срещу Русия от 14.12.2006 г. и др.).

След изясняването на тези теоретични постановки съдът намира предявеният иск за доказан по основание.

В процесната Фейсбук публикация са изложени твърдения, че ответникът, който е народен представител, както и кандидат за такъв в това си качество „купува“ цигански гласове чрез бизнеса на роднините си като заплаща по-висока цена в пунктове за изкупуване на скрап. Предлагането и даването на друго на имотна облага с цел да го склони да упражни избиращето си право в полза на определен кандидат, политическа партия или коалиция, както и организирането на предлагането или даването на друго на имотна облага със същата цел е криминализирано от законодателя в чл. 167, ал. 2 и 3 от Наказателния кодекс. И двата състава на престъпления са тежки по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК. Политическият дебат в страна е създал особена чувствителност и нетърпимост към

престъпленията, засягащи политическите права на гражданите, особено тогава когато става въпрос за корупционни такива, касаещи имотна облага. Същото е накарало законодателя да предвиди тежки наказания за такива правонарушения.

Следва да се посочи, че в случая въпреки възложената доказателствена тежест на ответника да докаже истинността на твърденията си, не бе проведено никакво доказване като не са ангажирани, нито е поискано събирането на доказателства и доказателствени средства.

Ето защо съдът приема за клеветнически, твърденията в процесната публикация. Става въпрос за приписване на другиму на престъпление, което освен, че е нарушение на общия принцип да не се вреди другиму е и съставомерно деяние по смисъла на чл. 147 от НК, макар и бидейки престъпление от частен характер, т.е. касае за по-вредоносно деяние с по-висока степен на обществена опасност.

В процесния случай следва да се отбележи, че и ищеца, и ответника са обществени фигури. Използваната стилистика от ищеца, заявявайки, че става въпрос за „голяма схема“ излиза извън добрия тон и принизява политическия дебат. Същата е направена и в рамките на изборна кампания и се третира от настоящия съдебен състав като целенасочена политическа атака с цел обществен отзвук, което е видно и от моменталното препечатване на Фейсбук публикацията в интернет страници. Използваната стилистика излиза извън добрия тон и стандарта, изведен от Флукс срещу Молдова от 29.07.2008 г., решенията по делата Барил, Unabhängige Initiative Informationsvielfalt срещу Австрия от 2002 г., Шарсах и News Verlagsgesellschaft срещу Австрия от 2003 г., Карман срещу Русия от 14.12.2006 г. и др., позволяващ на автора на публикация своего рода да спекулира при наличие на основателни съмнения за правонарушение, какъвто не е процесния случай.

Действително обществените личности следва да имат доста по-голям толеранс към критични мнения и по-остри оценки, което е и израз на плурализма в едно демократично общество, позволяващо на хората да имат от крайно положително до крайно отрицателно мнение за един политик. Съдът намира, че в процесния случай обаче границата е премината като се създава усещане за целенасочена политическа атака. Отделно от това пък същата идва от лице, което макар и общественик не е разследващ журналист, нито пък за съда е известно да е експерт в дадена политическа област, което следва да намали увереността у читателя в достоверността на изложените твърдения.

Освен всичко посочено по-горе за вредоносния характер на деянието, от събраните гласни доказателства се установява характера и интензитета на неудобствата, претърпени от причинената клевета. В тази връзка, свидетелските показания носят нужната степен за целта на доказването информация. Налице е причиняване на неимуществени вреди на ищеца, изразяващи се в терзания и безпокойство, продължителни емоции на стрес и тревожност. Те са предизвикали смут и възмущение у ищеца. Вредите стоят в причинно – следствена връзка с противоправното поведение на автора на публикацията,

Така спазвайки правилото на чл.52 от ЗЗД за реално и пълно обезщетяване на вредите и отчитайки постановките на ППВС № 4/1968 г, съдът намира за справедливо обезщетение, такова в размер на 4500 лв.

По разностите:

И двете страни са направили възражение за прекомерност на адвокатските си хонорари. Съгласно задължителното тълкуване, дадено от ВКС в ТР № 6/2012 г., ОСТГК, основанийето по чл. 78, ал. 5 ГПК се свежда до преценка за съотношението на цената на адвокатската защита и фактическата и правна сложност на делото. Когато съдът е сезиран с такова искане, той следва да изложи мотиви относно фактическата и правна сложност на спора, т.е. да съобрази доказателствените факти и доказателствата, които ги обективират и дължимото правно разрешение на повдигнатите правни въпроси, което е различно по

сложност при всеки отделен случай. В процесния случай извършените от процесуалните представители на страните действия се изразяват в подаване на искова молба/отговор на искова молба и извършване на процесуално представителство в съдебно заседание с изслушване на един свидетел по оценяем иск. Претендираният от ищеца хонорар /1800 лева/ следва да бъде редуциран съобразно чл.7, ал.1, т. 3 от Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения до предвидения такъв от 1570 лева, а този на ответника -1000 лева, както такъв под предвидения минимум не подлежи на редукция.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК ищецът има право на разноски съобразно уважената част от иска – 723.46 лева от пълно претендиран размер от 2090 лева, в т.ч. 52 лева- държавна такса и 1570 лева- адвокатски хонорар.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК ответникът има право на разноски съобразно отхвърлената част от иска -653.84 лева от пълно претендиран размер от 1000 лева.

Водим от изложеното, на основание чл.235 и чл.236 от ГПК, Софийският районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА В. Л. Д., ЕГН: ***, на основание чл. чл. 45 ЗЗД да заплати на Я. Р. Б., ЕГН *****, сумата от 4500 лева, ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба/ 09.05.2023 г./ до окончателното изплащане на вземането, представляващи обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие на публикация от 17.03.2023г. във Фейсбук профила на ответника В. Д. <https://www.facebook.com/vdimchev/posts/pfbid0uh46zavEfhChTUd2dP6JSHB8uXVz8nc8hQKDAVv7zPoX8ivoSVhhLW5wNodUYEWhl>, съдържаща клевети, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над уважения -4500 лева до пълния предявен размер от 13 000 лв., ведно със законната лихва върху неоснователния размер на главницата.**

ОСЪЖДА В. Л. Д., ЕГН: ***, на основание чл. чл. 78, ал. 1 ГПК да заплати на Я. Р. Б., ЕГН *****, съдебно-деловодни разноски в размер на 723.46 лева.**

ОСЪЖДА Я. Р. Б., ЕГН ***, на основание чл. 78, ал 3 ГПК да заплати на В. Л. Д., ЕГН: *****, съдебно-деловодни разноски в размер на 653.84 лева.**

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____